

Mythevorming rond migratie. Waarom? Waartoe?

Aantekeningen voor de inleiding van em.prof.dr. Han Entzinger
Alumnidag GO-EUR, Rotterdam, 8 november 2024

1. Opsomming aantal 'mythen': halve of hele onwaarheden:

- Nederland wordt overspoeld door asielzoekers (10-12 % van alle immigranten, slechts een deel blijft, NL net onder EU-gemiddelde)
- Asielzoekers zijn eigenlijk gelukzoekers (welke migrant is dat niet? Maar ook: primair op zoek naar veiligheid, te weinig alternatieve toelatingsgronden voor 'derdelanders')
- NL heeft nog nooit zo veel asielzoekers gekend als nu (niet waar: 2de helft jaren '90 en 2015/'16; wel waar: doorstroming in opvang stagneert; bewust beleid?)
- De 'nareis-op-nareis' mythe (val Rutte IV)
- Tegen 2050 is de halve bevolking 'allochtoon' en een kwart is moslim. (Staatscommissie: tussen 30 en 45 %, w.v. 15-17 % 2de gen.; thans 26% w.v. 13% 2de gen.). Moslims: nu 5 à 6 %.
- De woningnood is veroorzaakt door de immigratie (10% vrijkomende sociale woningen naar vluchtelingen)
- De immigratie kost NL jaarlijks 17 miljard euro: Hangt van veel factoren af: overheid/samenleving; korte/lange termijn; wie en wat tel je mee?

2. Waarom dit soort hele en halve onwaarheden aanslaan?

- Gebrek aan kennis? Eerder: onwil om beschikbare kennis tot zich te nemen. 'Feitenvrije politiek'.
- Inspelen op angst- en onderbuikgevoelens: vrees voor verandering (sociale media, klassieke media, sommige politieke partijen)
- Politiek gewin: "eigen volk eerst", migranten als zondebok.
- Afleidingsmanoeuvre voor beleidsfalen op ander terrein (woningbouw, gezondheidszorg, onderwijs, maar ook economische ontwikkeling)
- Dubbele moraal (vb.: gem. Westland wil wel buitenlandse werkers maar wil ze niet huisvesten)

3. Gevolgen:

- Maatschappelijke spanningen: nativisme vs. kosmopolieten
- Negatieve attitudes sterker onder lager opgeleiden en mensen die weinig of niet in persoonlijk contact zijn met migranten.
- Schadelijk voor integratiekansen nieuwkomers (m.n. asielzoekers/vluchtelingen)
- Dilemma: restricties op migratie belemmeren economische groei, maar te gemakkelijk terugvallen op migranten belemmert nadenken over noodzakelijke structuurveranderingen economie (innovatie, verplaatsen laagwaardige arbeid). Daarom: een selectief immigratiebeleid voor migranten met economisch motief, maar vluchtelingen hebben recht op bescherming.